

LEK OG LÆRING

UTFORSKNING

ÅRSPLAN 2016/2017
En arena for kulturelle uttrykk
med barnet i sentrum.

 sit
Moholt barnehage

Sit Barn Moholt

Moholt allé 9b
7050 Trondheim

tlf: 475 04 655
www.sit.no/barn

Moholt barnehage drives av Studentsamskipnaden i Trondheim og ligger sentralt plassert i Moholt studentby.

Barnehagen har 3 avdelinger for barn i alderen 0-3år og 2 avdelinger for barn i alderen 3-6år.

Både barnehagens eget uteområde og nærmiljøet er variert og frodig og gir mange muligheter til fysisk utfoldelse i lek og læring, sommer som vinter.

Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen danner grunnlaget for de verdier og mål vi jobber ut fra i hverdagen.

Barnehagens årsplan og periodeplaner skal gjenspeile disse og løfte det som er spesielt for Moholt barnehage dette året. Hvordan vi jobber med progresjon innenfor fagområdene

i barnehagen, kan du lese mer om i barnehagens [progresjonsdokument](#). I progresjonsdokumentet beskriver vi hva vi tenker om barns læringsprosesser. Prosess og progresjon for gruppen vil bli synliggjort gjennom pedagogisk dokumentasjon. Progresjon for hvert enkelt barn sikres gjennom observasjoner og refleksjon over barnets generelle utvikling i samarbeid med foreldre gjennom hele barnehageåret.

Årsplanen er et dokument som skal ha mulighet til forandring ut i fra de vurderinger som gjøres underveis. På denne måten sikrer vi at teori og praksis henger sammen og at de gode øyeblikkene i hverdagen blir ivaretatt.

Hverdagen er rammen rundt det gode livet i barnehagen, den skal preges av glede og humor i samspill med barn og voksne. Foreldrene som har barna sine i Moholt barnehage skal kjenne at dette er et sted hvor barn og voksne trives sammen. Hverdagen har rutiner som gjør at dagen blir forutsigbar for barnet. Disse rutinene skal være med på å gi barna en grunnleggende trygghet til å kunne søke utfordringer og også etter hvert til å kunne stå i hverdagen når nye situasjoner allikevel inntreffer. I hverdagen lærer man å være i demokratiske prosesser. Man lærer å forholde seg til hverandre, samarbeide og finne løsninger selv om man er uenige.

Danning er en livslang prosess, og handler blant annet om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Et mål for barna i barnehagen er at de skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og sin egen personlige og kulturelle identitet. Danningen i denne sammenhengen skjer når barnet er i samspill med omgivelsene i møte med omsorg, lek og læring.

Opplevelser, erfaringer og ny kunnskap som barnet erverver seg i barnehagen, skal være et godt grunnlag for å kunne delta aktivt i et demokratisk samfunn.

Dette innebærer blant annet:

- å få erfare at egne meninger blir hørt
- lære å samarbeide med andre
- å få være en del av et inkluderende felleskap

Læring

Vi jobber ut fra et helhetssyn på læring der vi ser at sammenhengen i omsorg og oppdragelse, lek og hverdagsaktiviteter fører til ny kunnskap, ferdigheter og gode holdninger. Barn lærer av alt de opplever og erfarer, og de lærer av hverandre. Personalets rolle blir å anerkjenne ulikhetene hos hvert enkelt barn og legge til rette miljøet på en slik måte at barnet får muligheter til å undersøke og utforske det som engasjerer og motiverer dem.

Personalet lytter aktivt til barnets undring, støtter og bekrefter underveis i prosessene. De stiller filosofiske spørsmål som utfordrer barna og som inspirerer til å fortsette jakten på nye oppdagelser.

Språk

Barns språklige utvikling kommer til uttrykk i lek og samspill med andre barn og voksne. Barna oppmuntres til å bruke språket i alle sammenhenger i barnehagen. Personalet er oppmerksomme, interesserte og lyttende. De følger opp barnas uttrykk, tanker og ideer gjennom alle former for kommunikasjon. Vi legger til rette for et rikt og variert språkmiljø ved hjelp av lytting, sang, drama, rim, regler, samtaler, høytlesing, fortelling, tilgang til bøker og digitale verktøy. Observerer vi at noen har spesielle utfordringer i forhold til sin språklige utvikling, har vi god kunnskap og et rikt utvalg av hjelpemidler til støtte i dette arbeidet. Vi

arbeider også med språk i språkgrupper ut ifra det enkelte barns behov.

Barnet og personalet

Alle barn skal oppleve omsorg, trygghet og tillit fra alle voksne som de møter i barnehagen. Moholt barnehage står for et inkluderende fellesskap med barnet i sentrum. Vi ser ikke på barn som en ensartet gruppe. Vårt syn på barn er at de er små mennesker med ulike behov og forutsetninger og med mange utviklingsmuligheter. Det er personalet i barnehagen som tar ansvar for å skape et miljø der hvert barn blir en betydningsfull person for fellesskapet. Barnehagen har pedagoger med formell kunnskap om barn generelt og som skal ha innsikt i hvert barn spesielt. I tillegg skal barnehagen også gi barnet utfordringer ut i fra barnets ståsted og ut i fra de krav som Rammeplan for barnehagen setter til pedagogisk arbeid med barn.

Barns delaktighet

Barns delaktighet er et kjerneområde i barnets hverdag i barnehagen. Når vi gir barna mulighet til å være deltakere i sin egen hverdag får det også mulighet til å være med å påvirke det som skjer. Barn har rett til å ha egne tanker og ideer og barn har rett til å bli hørt. For å kunne møte dette på best mulig måte, har barnehagen valgt å jobbe ut i fra en pedagogisk tenking som støtter opp om det barnet tenker og gjør i hverdagen.

Denne pedagogiske tenkingen kaller vi Lyttende pedagogikk.

Lyttende pedagogikk

Lyttende pedagogikk handler om å være oppriktig interessert i hvert barn spesielt, og om å være nysgjerrig på hvordan barn lærer. Barn undrer seg og filosoferer rundt det meste, og når de bare får tid nok finner de også gode svar og løsninger selv. Små barn har mange måter uttrykke seg på mens de større barna i tillegg kan gi verbalt uttrykk for det som opptar dem. Det barna viser at de er opptatt av og barnas egne tanker og ideer blir utgangspunktet for det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Pedagogene i barnehagen kan hjelpe barna i deres søken etter ny kunnskap og nye ferdigheter. Dette gjør de gjennom å legge til rette for et godt leke og læringsmiljø som støtter det barna er opptatt av. Ved å være tilstede og nærværende i barnas lek er personalet gode medforskere og veiledere i læringsprosessen. Dette sikrer utviklingsstøtte og delaktighet til

hvert enkelt barn.

Samarbeid

barnehage-hjem

I tillegg til at Barnehagen er en pedagogisk virksomhet er den også et velferdstilbud til foreldre med små barn. Moholt er en studentbarnehage, noe som gjør at vi også er med på å oppfylle mandatet om lik rett til utdanning for studenter. Foreldre og barnehagen har et felles ansvar for barnas trivsel og utvikling og de ansvarlige i barnehagen skal legge til rette for et åpent og tillitsfullt samarbeid med hjemmet. Foreldrene skal være trygge på at de kan ta opp ulike områder omkring barnet og barnehagen, selv om det skulle innebære kritikk. Personalet må finne balanse mellom respekt for foreldrenes valg, og ivareta barnets rettigheter og de grunnleggende felles verdier som barnehagen er forpliktet på. Gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet vil være av betydning for at

samarbeidet skal bli godt.

Foreldrene har muligheter til delaktighet gjennom daglig dialog, vurderinger av periodeplaner med tilbakemeldinger, deltakelse på foreldremøter og ved å delta i ulike aktiviteter i hverdagen. Barnehagen har et foreldrenett der alle foreldre/foresatte får eget brukernavn og passord. Her kan foreldre gi beskjeder til avdelingen og eventuelt melde fravær på barnet. Barnehagen kan gi beskjeder til foreldrene, og dokumentere fra turer, aktiviteter og opplevelser som barna har vært med på. Barnehagen har utarbeidet gode prosedyrer på bruk av foreldrenettet.

Barnehagen har et foreldreråd som består av alle foreldrene i barnehagen. Foreldre rådet velger et arbeidsutvalg, AU, og et samarbeidsutvalg, SAU. AU kan ta opp barnehagerelaterte saker til diskusjon og de kan ta initiativ til ulike arrangement for barn og foreldre.

Studentretta tilbud

I hektiske perioder, for eksempel i forbindelse med eksamen, vet vi at foreldre kan ha behov for ekstra avlastning. [Eksamensgaranti](#) er et overbyggende begrepet for våre studentretta tilbud. Det innebærer at vi hjelper til med å legge til rette og finne løsninger i hverdagen slik at foreldre kan få mulighet til å gjennomføre sin eksamen om noe uforutsett skulle inntreffe. Trenger du hjelp med å finne praktiske løsninger på utfordringene i hverdagen, er det viktig at du tar kontakt med de ansvarlige i barnehagene. Vi vil da komme i dialog om dine behov, og kan finne den beste løsningen for deg og ditt barn sammen. Les mer om våre studentretta tilbud her.

Ledelse i barnehagen

I Moholt barnehage er lederansvaret plassert hos tre yrkesgrupper. Styrer, pedagogisk konsulent og pedagogiske ledere. Styrer står som øverste ansvarlige for drift av barnehagen både pedagogisk, økonomisk og personalmessig. Pedagogisk konsulent arbeider i team med styrer og pedagogiske ledere, og har et overordnet ansvar for å sikre kvalitet i det pedagogiske innholdet i barnehagen.

Overgangen barnehage

skole

Moholt barnehage sogner til flere skolekretser. Overgangen fra barnehage til skole skjer i nært samarbeid med barnets hjem. Informasjon fra barnehage til skole skjer alltid med foreldrenes samtykke. For barn med spesielle behov for tilrettelegging av omsorgs- eller læringsmiljø, følger barnehagen opp de formelle krav som er satt i forhold til dette.

Barnas siste år i barnehagen har en egenverdi, og i tillegg ser vi også betydningen av at de som skal starte i skolen har et eget fellesskap. Gjennom det siste barnehageåret er derfor alle 5 og 6 åringene med i Stjerneklubben. Der jobber de med ulike prosjekt som utfordrer barnet på mange plan, både individuelt og som gruppe. De må lære å samarbeide og finne løsninger. De blir hørt på egne forslag, men må også være åpne for andres ideer.

Arena for ulike kulturer

Trondheim er en internasjonal studieby og dette gjenspeiler seg i vår barnehage. Vi har representanter fra mange ulike land i barnehagen. Dette gir oss unike muligheter til å skape forståelse, gjensidighet og nysgjerrighet i møte med andre kulturer og tradisjoner.

Det spesielle for de internasjonale barna i barnehagen er at mange også kommuniserer på engelsk i tillegg til sitt morsmål. For at familiene skal kunne vektlegge sitt morsmål hjemme, har barnehagen valgt å tilby *English Class* i barnehagen. Det er et tilbud til barn over 3 år. Engelskgruppen samles to ganger i uka og har en English teacher som følger dem gjennom året. Moholt barnehage skriver egen Årsplan på engelsk til de internasjonale foreldrene.

Fagområdene

Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Barnehagelovens § 2 Barnehagens innhold, 5.ledd)

Prosjekter/ Pedagogisk

dokumentasjon

Å jobbe i prosjekt og med pedagogisk

dokumentasjon er nyttige arbeidsmåter i arbeidet med fagområdene. Barn har mange prosjekter. Noen av dem gir oss muligheten til å løfte barnas ideer fram og knytte disse opp mot de ulike fagområdene. Personalet skal være tilbydere av et spennende og variert læringsmiljø, som appellerer til utforskning, kreativitet, forhandling og samhandling. Pedagogen skal være en medforsker i barnas prosjekter. Vi skal ha en tydelig hensikt med det vi gjør, slik at barna får muligheten til å oppleve og erverve seg ny erfaring og ny kunnskap. Læringsprosessen og progresjonen i de ulike prosjektene vil vi synliggjøre ved bruk av pedagogisk dokumentasjon. Ved bruk av bilder, film, tekst og estetiske uttrykk blir barn, foreldre og kolleger invitert til å reflektere over innholdet i barnehagen.

Vil du vite mer om hvordan vi arbeider, kan du finne mer informasjon om dette i barnehagens progresjonsdokument.

Kosthold

I en travel hverdag blir et godt og riktig sammensatt kosthold viktig. Vi serverer havregrynsgrøt til frokost og barna får servert middag tre dager i uka. Barnehagen har ansatt kokk som legger til rette for et balansert kosthold for barna. Varm mat til de yngste og middagsmåltidene er laget fra grunnen av og ved hjelp av gode råvarer. Barna får også frukt hver dag. Barnehagen har som mål å øke middagsserveringen fra tre til fem dager i uken.

Vurdering og refleksjon

Barnehagens innhold blir vurdert systematisk gjennom barnehageåret. Dette skjer gjennom refleksjon over praksis i små og større grupper. Ved hjelp av pedagogisk dokumentasjon setter man søkelys på ulike deler av barnehagens innhold. Åpne spørsmål, undring og kritisk refleksjon er sentrale punkt i vurderingsarbeidet og er med på å sikre at vi har en bevegelig praksis.

Barna deltar i vurderingsarbeidet på samme måte, ved bruk av dokumentasjon over prosjekter de deltar i, eller gjennom dokumentasjon av hverdagen i barnehagen. Foreldre inviteres til å gi tilbakemelding gjennom daglige møter og ved at de gir tilbakemelding på periodeplaner.

SAU(samarbeidsutvalget) godkjenner barnehagens årsplan. Barnehagen har interne møter der vurdering og kritisk refleksjon over praksis er en del av innholdet. Vi deltar også i eksterne nettverk, der refleksjon over praksis står sentralt.

Moholt 1.november 2016